ภูมิอากาศจังหวัดตราด

ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดตราดเป็นจังหวัดในภาคตะวันออก ตั้งอยู่ชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของอ่าวไทย ประมาณละติจูดที่ 11° 46′ เหนือ ลองจิจูด 102° 53′ ตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครเป็นระยะทางประมาณ 315 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 2,819 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับบริเวณใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดจันทบุรีและประเทศกัมพูชา
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ทะเลอ่าวไทย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ประเทศกัมพูชามีทิวเขาบรรทัดเป็นแนวกั้นเขตแดน
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	จังหวัดจันทบุรี

ภูมิประเทศทั่วไป

สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปมีทั้งที่เป็นแผ่นดินและพื้นน้ำ ประกอบไปด้วยเทือกเขาสูงอุดมด้วยป่าเบญจพรรณและป่าดิบทางด้านตะวันออก ส่วนทางด้านใต้เป็นบริเวณหมู่เกาะต่าง ๆ สภาพภูมิประเทศแบ่งออกเป็นที่ราบบริเวณลุ่มน้ำ ได้แก่ บริเวณที่ราบตอนกลางและตะวันออกซึ่งเหมาะสำหรับทำนาข้าวและปลูกผลไม้ ส่วนที่ราบบริเวณภูเขา ได้แก่ ที่ราบตอนบนและตอนกลางบริเวณนี้มีพื้นที่กว้างขวางมาก เนื่องจากมีภูเขากระจายอยู่ทั่วไปเป็นพื้นที่ที่เหมาะแก่การทำสวนผลไม้ ปลูกยางพาราและปลูกสับปะรด สำหรับที่สูงบริเวณภูเขาซึ่งได้แก่ บริเวณทางตอนกลางของอำเภอแหลมงอบและเขตติดต่ออำเภอเขาสมิง นอกจากนี้ยังมีที่ราบชายฝั่งทะเลได้แก่บริเวณฝั่งทะเลเกือบตลอดแนว บริเวณพื้นที่แห่งนี้เป็นป่าชายเลนอย่างหนาแน่น และยังเป็นสถานที่เลี้ยงสัตว์น้ำด้วย

ลักษณะอากาศทั่วไป

จังหวัดตราดอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมที่พัดเวียนประจำฤดูกาล 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมในช่วงฤดูหนาวตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งจะนำความเย็นมาสู่จังหวัด และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมในช่วงฤดูฝนประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม แต่เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศที่มีชายฝั่งทะเลทำให้จังหวัดตราดมีอากาศไม่หนาวเย็นมากนัก แต่จะได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากอ่าวไทยอย่างเต็มที่จึงทำให้มีฝนตกชุกเกือบตลอดปี

ฤดูกาล

พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทยแบ่งฤดูกาลของจังหวัดตราดออกเป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงของมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย ซึ่งพัดพาเอามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนเข้ามาปกคลุมประเทศไทย แต่เนื่องจากจังหวัดตราดอยู่ในละติจูดที่ต่ำและมีพื้นที่ติดบริเวณชายฝั่งทะเลซึ่งได้รับอิทธิพลจากลมทะเลทำให้อากาศไม่หนาวเย็นมากนัก

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม เมื่อเปลี่ยนเข้าสู่ฤดูร้อนอากาศจะร้อนขึ้นแต่ได้รับกระแสลมจากทะเล ทำให้อากาศไม่ร้อนอบอ้าวมากนัก

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นระยะที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ซึ่งจะนำความชื้นจากทะเลอันดามันพัดผ่านอ่าวไทยเข้าสู่ภาคตะวันออก ทำให้อากาศจะชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกทั่วไป ซึ่งจังหวัดตราดนับเป็นที่มีฝนตกมากจังหวัดหนึ่งของประเทศไทย

อุณหภูมิ

จังหวัดตราดเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้เขตชายฝั่งทะเลจึงได้รับอิทธิพลจากลมทะเล ทำให้อากาศไม่ร้อนจัดนักในฤดูร้อนและฤดูหนาวอากาศก็ไม่หนาวจัด อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปีไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงมากนัก โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 27.5 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 31.9 องศาเซลเซียส ส่วนอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 23.7 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงที่สุดที่เคยตรวจวัดได้ 38.2 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2524 และอุณหภูมิต่ำที่สุดที่เคยตรวจวัดได้ 13.0 องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2506

ฝน

จังหวัดตราดเป็นจังหวัดที่มีฝนชุกเกือบตลอดปีและเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีปริมาณฝนสูงกว่าจังหวัดอื่น ๆ ของประเทศ พื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดตราดมีปริมาณฝนรวมตลอดปีอยู่ในช่วง 3,000-4,000 มิลลิเมตร โดยปริมาณฝนรวมตลอดปีที่อำเภอคลองใหญ่ คือ 4,858.2 มิลลิเมตร โดยมีจำนวนวันฝนตก 199 วัน ช่วงที่มีฝนตกชุกมากคือในช่วงเดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน โดยปริมาณฝนรวมในช่วงนี้ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 700-1,000 มิลลิเมตร สำหรับปริมาณฝนสูงที่สุดใน 24 ชั่วโมง ที่เคยตรวจได้คือ 553.7 มิลลิเมตร ที่สถานีอุตุนิยมวิทยาคลองใหญ่ เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2513

พายุหมุนเขตร้อน

พายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนเข้าสู่บริเวณจังหวัดตราดส่วนใหญ่เป็นพายุดีเปรสชัน ซึ่งส่งผลให้มีลมแรงและมีฝนตกหนัก พายุดีเปรสชันที่เคลื่อนผ่านเข้ามาในบริเวณจังหวัดตราดส่วนใหญ่มีแหล่งกำเนิดจากทะเลจีนใต้และมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือด้านตะวันตก

จากสถิติในคาบ 72 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2494-2565 พบว่ามีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนตัวผ่านจังหวัดตราดทั้งหมด 10 ลูก ซึ่งส่วนใหญ่มีกำลังแรงเป็นพายุดีเปรสชันเคลื่อนตัวผ่านเข้ามาในเดือนกันยายน 3 ลูก (2508(3)) ตุลาคม 5 ลูก (2502, 2503, 2507, 2528, 2535) เดือนพฤศจิกายน 1 ลูก (2523) นอกจากนี้ยังมีพายุที่เคลื่อนเข้าสู่จังหวัดตราดขณะมีกำลังแรงเป็นพายุโซนร้อน จำนวน 1 ลูก ซึ่งอ่อนกำลังลงจากพายุไต้ฝุ่น VAE ในวันที่ 22 ตุลาคม 2495

ที่ตั้งของสถานีอุตุนิยมวิทยาในจังหวัดตราด

สภาวะอากาศที่จัดทำขึ้นนี้มาจากผลการตรวจอากาศของสถานีอุตุนิยมวิทยาคลองใหญ่ (ละติจูด 11° 46′ เหนือ ลองจิจูด 102° 53′ ตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 2 เมตร) ซึ่งทำการตรวจสารประกอบอุตุนิยมวิทยาต่าง ๆ วันละ 8 เวลา คือ เวลา 01.00, 04.00, 07.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 และ 22.00 น. แล้วส่งรายงานผลการตรวจไปยังกรมอุตุนิยมวิทยาเพื่อรวบรวมและจัดทำข้อมูลสถิติภูมิอากาศ ซึ่งสามารถติดต่อขอข้อมูลได้โดยตรงกับสถานีฯ ตามที่อยู่ดังนี้

สถานีอุตุนิยมวิทยาคลองใหญ่ ตั้งอยู่เลขที่ 564 ต.คลองใหญ่ อ.คลองใหญ่ จ.ตราด 23110 โทร. (039) 581276

หมายเหตุ - สถิติภูมิอากาศที่เป็นค่าเฉลี่ยใช้ข้อมูล คาบ 30 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2534 – 2563

- สถิติภูมิอากาศที่มีค่าเป็นที่สุดใช้ข้อมูล ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 – 2565

ศูนย์ภูมิอากาศ กองพัฒนาอุตุนิยมวิทยา

กรมอุตุนิยมวิทยา

มกราคม 2566